

PROGRAM ORIENTACJI ZAWODOWEJ
DLA
KLAS I–III
SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Cel ogólny orientacji zawodowej

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III szkoły podstawowej jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Treści programowe oraz cele szczegółowe – osiągnięcia uczniów, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej:

- 1. Poznawanie własnych zasobów**, m.in.: zainteresowań, zdolności i uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia.
- 2. Świat zawodów i rynek pracy**, m.in.: poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy.
- 3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie**, m.in.: znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.
- 4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych**, m.in.: planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całożyciowego poradnictwa kariery.

2. Cele szczegółowe programu dla klas I -III szkoły podstawowej

W obszarach:

1. POZNANIE WŁASNYCH ZASOBÓW – uczeń:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- prezentuje swoje zainteresowania na forum;
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY – uczeń:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie;
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach);
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;
- posługuje się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE – uczeń:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;
- wskazuje treści, których lubi się uczyć;
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH – uczeń:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;
- planuje swoje działania (lub działania grupy), wskazując na podstawowe czynności/zadania niezbędne do realizacji celu;
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Cel ogólny oraz cele szczegółowe programu są spójne z celami kształcenia ogólnego, uwzględniają najważniejsze umiejętności rozwijane w ramach kształcenia ogólnego oraz zadania szkoły i cele edukacji wczesnoszkolnej. Ponadto cele programu orientacji zawodowej dla klas I–III są spójne z celami preorientacji zawodowej w przedszkolu, orientacji zawodowej w klasach IV–VI szkoły podstawowej oraz doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej i w szkołach ponadpodstawowych.

3. Warunki i sposoby realizacji programu

Określone w programie cele przewidziane są do realizacji:

- podczas zajęć edukacji wczesnoszkolnej (w ramach realizacji podstawy programowej);
- podczas zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych;
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (np. dzień talentów, spotkania z pasjonatami i przedstawicielami różnych zawodów, wycieczki zawodoznawcze do przedsiębiorstw, instytucji publicznych).

Zajęcia w ramach orientacji zawodowej prowadzone są z wykorzystaniem metod aktywizujących, dobieranych z uwzględnieniem wieku uczestników zajęć oraz celów, jakie mają być osiągnięte. Metody aktywizujące sprzyjają rozbudzeniu wyobraźni uczących się, podwyższają poziom ich aktywności, samodzielnego myślenia i działania, przyczyniają się do zwiększenia motywacji do uczenia się. W trakcie zajęć uczeń planuje, podejmuje działania, decyduje, argumentuje itp.

Aktywna postawa uczniów wzmocniana jest poprzez: wycieczki, projekty edukacyjne, wydarzenia. Prowadzący podejmuje starania poprzez projektowanie odpowiednich sytuacji dydaktycznych służących wzmocnieniu postawy samodzielności i odpowiedzialności uczniów. W ten sposób poprzez realizację długofalowego procesu możliwe będzie osiągnięcie finalnego efektu doradztwa zawodowego w systemie oświaty, tj. przygotowanie uczniów do świadomego podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych.

4. Weryfikacja efektów zajęć

Założone cele podlegają weryfikacji, więc ocenione zostanie w jaki stopniu zostały zrealizowane dzięki podjętym działaniom. Będzie się to odbywało poprzez:

- autorefleksję i samoocenę uczestników (swobodne wypowiedzi na zakończenie zajęć);
- prace plastyczne uczniów czyli wymierne efekty pracy uczestników zajęć (w tym teczka sukcesów gromadząca wybrane przez ucznia prace);
- wymianę opinii i spostrzeżeń z rodzicami uczniów uczestniczących w zajęciach.

6. Ewaluacja programu

Ewaluacja programu, będzie planowana i realizowana w ramach Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego. Efektem ewaluacji będzie doskonalenie programu służące dostosowaniu go do potrzeb i możliwości uczniów, potrzeb szkoły czy lokalnego rynku pracy. Ewaluacja prowadzona będzie w sposób ciągły poprzez:

- okresowe spotkania osób realizujących działania związane z doradztwem zawodowym w szkole, w tym orientacji zawodowej, poświęcone m.in. omawianiu skuteczność podejmowanych działań;
- okresową ocenę stopnia realizacji celów szczegółowych zawartych w programie orientacji zawodowej przez wychowawcę: analiza dokumentacji (dzienniki – tematy zajęć), analiza wytworów uczniów, analiza wyników obserwacji.